

**PRO
AERE**
—
**AQUA
TERRA**

MAJ JA TOR NESSLINGIN SÄÄTIÖ

Sisällys

Säätiön toiminnan tarkoitus ja toteuttaminen.....	1
1. Säätiön toiminta vuonna 2015	1
1.1. Apurahat	2
1.2. Asiantuntijalautakunta.....	3
1.3. Erikoishaku.....	5
1.4. Säätiöiden professoripooli.....	6
1.5. Muut apurahat.....	6
1.6. Viestintä.....	7
1.7. Tapahtumat.....	8
1.8. Yhteistyö.....	8
2. Säätiön hallinto.....	9
3. Säätiön talous.....	11
3.1. Omaisuusjaottelu	11
3.2 Sijoitustoiminnan olosuhteet	12
3.3 Säätiön sijoitustoiminta	13
3.4 Sijoitustoiminnan vastuullisuus.....	14
3.5 Arvio Säätiön taloudellisen aseman todennäköisestä kehityksestä.....	16
4. Lähipiiritiedot.....	17
5. Yhteystiedot	19

Säätiön toiminnan tarkoitus ja toteuttaminen

Säätiön tarkoituksena on sääntöjensä mukaan *"edistää teknistä ja luonnontieteellistä tutkimusta veden ja ilman saastumisen välittömäksi ja välilliseksi ehkäisemiseksi, saastuneiden vesistöjen puhdistusmenetelmien aikaansaamiseksi sekä muunkin ympäristönsuojelun kehittämiseksi. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan antamalla apurahoja sekä tunnustus- ja muita palkintoja sanotunlaisen teknisen ja luonnontieteellisen tutkimuksen harjoittajille, hankkimalla ja asettamalla käytettäväksi tiloja ja apuvälineitä tällaista tutkimusta varten, tukemalla sellaista tiedotus- ja muuta toimintaa, joka on omiaan saamaan yleisen mielipiteen suosiolliseksi tällaista tutkimusta ja sen päämääriä kohtaan, ynnä muilla tarpeellisilla toimilla."*

Säännöt mahdollistavat mitä moninaisimmat ympäristönsuojelun ja siihen liittyvän tutkimuksen edistämiseen tähtäävät toimenpiteet sekä dynaamisen painopisteiden valinnan, jossa huomioidaan tarvittavat globaalien ja yhteiskunnallisten muutosten ympäristönsuojelulle asettamat vaatimukset. Säännöt mahdollistavat myös Säätiön tarkoitusta vastaavan yhteiskuntatieteellisen (mukaan lukien humanistiset, kasvatustieteet, oikeus- ja taloustieteet) tutkimuksen tukemisen.

Säätiön yli 40 vuoden olemassaolon aikana paikallisista ympäristöhaasteista on loikattu globaaliin mittakaavaan, ja ratkaistavanamme on nyt koko ihmiskuntaa haastavia ongelmia. Elinympäristöjen katoaminen ja pilaantuminen, ilmastonmuutos, luonnonvarojen kestämaton käyttö, luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja ekosysteemipalvelujen heikentyminen ovat toisiinsa kytkeytyneitä globaaleja haasteita, joihin tarvitaan nopeasti ratkaisuja.

1. Säätiön toiminta vuonna 2015

Keskeisimpänä Säätiön tarkoituksen toteuttamisen muotona ovat toimintavuonna 2015 olleet aikaisempaan tapaan henkilökohtaiset apurahat, joita on myönnetty ratkaisukeskeistä ympäristötutkimusta tekeville väitöskirja- ja post doc- tutkijoille sekä tällaiseen tutkimukseen liittyvien muiden kustannusten (esim. matkat, tarvikkeet, laitteet, analyysipalvelut, aputyövoiman palkkaus) rahoittaminen.

Säätiö painotti vuonna 2015 apurahahaussa erityisesti tiedon tuottajien ja hyödyntäjien välistä yhteistyötä sekä tutkimustuloksista tiedottamista, jotta ympäristönsuojelua edistävät ratkaisut saadaan tiedejulkaisuista ja raporteista yhteiskunnalliseen keskusteluun ja päätöksenteon tueksi. Yleisen haun markkinointia suunnattiin erityisesti yhteiskunnallisten ohjauskeinojen tutkimukseen. Tehostuneella viestinnällä ja aktiivisella yhteistyöllä

kasvatimme Säätiön tukeman työn tunnettuutta ja vaikuttavuutta.

1.1. Apurahat

Säätiön apurahat julistettiin haettaviksi 9.8.2015, ja hakemusten jättämisen määräaika oli 11.9.2015.

Säätiön tukema tutkimus ja muu toiminta jaoteltiin vuonna 2015 neljään pääryhmään:

1. Luonnontieteellinen ympäristötutkimus

- ilmakehän tutkimus
- vesiympäristön tutkimus
- maaekosysteemien tutkimus

2. Ympäristötekniikan tutkimus ja kehittäminen

3. Yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus

- ympäristötalous
- ympäristöoikeus
- ympäristöpolitiikka
- muut soveltuvat tieteenalat

4. Tieteellisen ympäristötiedon välittäminen

- ympäristökonferenssit ja – kokoukset
- tapahtumat, julkaisut ja muut toiminnot, joilla edistetään tutkimustiedon välittymistä yhteiskuntaan ratkaisuksi ja päätöksenteon tueksi

Rahoituspäätösten keskeisimmät kriteerit vuonna 2015 olivat:

- Tulosten ratkaisuhakuisuus ja yhteiskunnallinen relevanssi
- Tutkimuksen ja tutkimusryhmän tieteellinen taso
- Tutkimuksen innovatiivisuus
- Tutkijoiden/tutkimusryhmien/organisaatioiden välinen yhteistyö

- Tutkimuksesta viestintä ja vuorovaikutus sidosryhmien (erityisesti tiedon hyödyntäjien) kanssa
- Koulutusympäristö (jos apurahaa haetaan väitöskirjatyöhön)

Syksyn yleisessä haussa käsiteltäväksi saapui 399 hakemusta, joka oli säätiön historian suurin hakemusmäärä. Näistä hakemuksista hallitus myönsi 12.11. rahoituksen 106 hankkeelle. Myönnöt/Hakemukset jakaantuivat ympäristötutkimuksen eri lohkoille seuraavasti: ilmakehäntutkimus 11/32 kpl, vesiympäristön tutkimus 33/107 kpl, maaekosysteemien ja pohjavesien tutkimus 25/100 kpl, ympäristötekniikan tutkimus ja kehittäminen 9/43 kpl, yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus 17/72kpl, ympäristötutkimuksen viestintä 6/29 kpl, ympäristökonferenssit ja -kokoukset 3/7 kpl ja muu Säätiön tarkoitusta tukeva toiminta 2/9 kpl.

Yleisen apurahahaun rahoitusmyönnöt olivat yhteissummaltaan 2.665.785,2 euroa (liite 1). Rahoituspäätös oli asiantuntijalautakunnan (kts 1.2.) esityksen mukainen. Myöntösumma sisälsi apurahansaajien lakisääteisen eläke- ja työtapaturmavakuutuksen kustannukset.

Säätiö järjesti vuonna 2015 erikoishaun (kts. 1.3.), jossa haettiin synteisiä vedestä ja vesiekosysteemeistä kiertotaloudessa. Haun voittajalle, Jani Salmisen työryhmälle (SYKE) hallitus 10.6. myönsi 250.000 euroa.

Säätiö oli mukana 15 säätiön yhteisessä määräaikaisessa professoripoolissa (kts. 1.4). Hallitus 21.5. myönsi 32.000 euron suuruisen professoriapurahan (sisältäen henkilökohtaisen apurahan 27.000 euroa ja 5.000 euron suuruisen matka-apurahan) prof. Jari Koukille (Itä-Suomen yliopisto).

Säätiön on mahdollista myöntää apurahaa erityisen hyvin perustelluista syistä myös muina kuin edellä mainittuina ajankohtina (kts. 1.5.). Hallitus myönsi 10.2. Demos Helsingille 16.000 euron apurahan Climate Launchpad ilmastonovaatiokilpailun järjestämiseen ja 21.5. Maria Ritolalle 3.340 euron apurahan matkakustannuksiin Singularity yliopistoon Kaliforniassa sekä Piilaaksossa tehtäviin yritysvierailuihin.

Vuonna 2015 myönnettyjen apurahojen kokonaismäärä oli 2.967.125,20 euroa.

1.2. Asiantuntijalautakunta

Säätiön yleisten apurahojen jaosta ja muista mahdollisista tutkimustoimintaa koskevista asioista tekee esitykset säätiön tutkimuksen painopistealueita edustava

asiantuntijalautakunta. Toimintavuonna 2015 lautakuntaan kuuluivat seuraavat jäsenet (toimikausi suluissa):

Professori Olli Dahl	(2015-17)
Professori Anna-Stiina Heiskanen	(2013-15)
Dosentti Anni Huhtala	(2015-17)
Dosentti Tuulia Hyötyläinen	(2015-17)
Dosentti Matti Leppänen	(2013-15)
Dosentti Johanna Mattila	(2014-16)
Dosentti Juha Mikola	(2014-16)
Dosentti Sari Timonen	(2015-17)
Professori Annele Virtanen	(2015-17)
Dosentti Timo Vuorisalo	(2013-15)

Lautakunnan puheenjohtajana toimi dos. Sari Timonen ja varapuheenjohtajana dos. Juha Mikola. Lautakunta kokoontui neljä kertaa. Merkittävä osa lautakunnan työstä tehdään kokousten ulkopuolella lautakunnan jäsenten perehtyessä hakemuksiin ennen käsittelyä kokouksissa.

Puheenjohtajalle maksettiin asiantuntijalautakunnan kokousten ulkopuolella tehdystä valmistelutyöstä vuosipalkkiona 2.000 euroa ja muille jäsenille 1.500 euroa.

Kokouspalkkiona maksettiin puheenjohtajalle 300 euroa ja muille jäsenille 250 euroa kokoukselta. Kokoukset kestivät kokonaisen päivän kerrallaan. Kaiken kaikkiaan asiantuntijalautakunnan palkkioihin käytettiin 25.200 euroa.

Hallitus, asiantuntijalautakunta, tutkuspäällikkö ja asiamies tekivät toukokuussa 2015 yhteisen kahden päivän ekskursion Berliiniin ja Potsdamiin. Matkalla vierailtiin DIW (Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung) Berliinissä, jossa tutustuttiin ajankohtaiseen ilmasto- ja energiapolitiikkaan liittyvään tutkimukseen; Saksalaisten säätiöiden kattojärjestössä (Association for German Foundations), jossa tutustuttiin ympäristötutkimusta ja ympäristönsuojelua rahoittaviin säätiöihin; sekä Potsdam Institute for Climate Impact Research (PIK), jossa tutustuttiin instituutin toimintaan, siellä tehtävään tutkimukseen ja tutkimuksen vaikuttavuuteen. Ekskursiolla myös järjestettiin hallituksen ja asiantuntijoiden yhteinen vuosittainen strategiapalaveri, jossa keskusteltiin tulevaan

apurahakauteen sekä säätiön toimintaan liittyvistä linjauksista. Retken kustannukset olivat yhteensä 13.161,76 euroa ja retkelle osallistui 16 henkilöä, joten yhden henkilön kustannukset olivat 822,61 euroa.

1.3. Erikoishaku

Jokasyksyisen yleisen haun lisäksi Nesslingin Säätiö avaa säännöllisin väliajoin erikoishakuja ajankohtaisista ympäristösuojelullisista teemoista. Vuonna 2015 Säätiö avasi erikoishaun, jonka tavoitteena on tuottaa ajankohtainen, ratkaisuhakuinen ja politiikkarelevantti yhteenveto vedestä ja vesiekosysteemeistä kiertotaloudessa. Sen lisäksi, että tutkimus kerää parhaan saatavilla olevan tiedon tutkittavasta teemasta, tarkoituksena on myös tunnistaa tietotarpeita ja avata uusia näkökulmia. Haussa painotettiin erityisesti yhteistyötä tiedon hyödyntäjien kanssa läpi hankkeen.

Aiehaku avautui vuoden 2015 alussa ja aiehakemuksia saapui määräaikaan mennessä 8 kappaletta. Aiehakemukset käsiteltiin kahden asiantuntijalautakunnan jäsenen sekä hallituksen tutkimusvaliokunnan muodostaman asiantuntijaryhmän toimesta. Aiehakemuksista kolmea pyydettiin jättämään varsinainen hakemus sekä kutsuttiin yhteiseen seminaariin teemaan liittyvien sidosryhmien kanssa esittelemään hankeideoitaan sekä keskustelemaan tutkimuksen käytettävyydestä.

Hallitus valitsi asiantuntijaryhmän esityksen pohjalta 10.6. Jani Salmisen ja työryhmän (SYKE) hankkeen ”Kohti vesiviisasta kiertotaloutta” rahoitettavaksi 250.000 eurolla.

Hankkeen ohjausryhmäksi hallitus nimesi 10.8. seuraavat henkilöt:

Kari Herlevi, Sitra
Anni Huhtala, VATT
Laura Höijer, Ympäristöministeriö
Jouni Lind, Teknologiateollisuus ry
Markus Tuukkanen, Finnish Water Forum
Minttu Jaakkola, Maj ja Tor Nesslingin Säätiö

Hanke alkoi 11/2015 ja jatkuu 10/2016 saakka. Hankkeelle on perustettu omat [verkkosivut](#), jonne päivitetään hankkeen tapahtumista ja saavutuksista.

1.4. Säätiöiden professoripooli

Säätiö oli 15 muun säätiön kanssa mukana Säätiöiden professoripoolissa vuosina 2012-2015. Poolin kautta professoreille myönnetään apurahoja 12 kuukautta kestäväen tutkimusjakson rahoittamiseksi yhdessä yliopiston kanssa. Säätiö sitoutui rahoittamaan vuosittain yhden ympäristötutkimusta tekevän professorin sapattivapaan, jos Säätiömme kriteerit täyttävä professori valikoitui rahoitettavaksi. Säätiön tutkimuspäällikkö osallistui haussa ympäristö- ja luonnontieteiden professorien arviointiin.

Professoripoolin viimeisenä vuonna Säätiö myönsi 21.5. kokouksessaan 32 000 euron apurahan Professori Jari Koukille (Itä-Suomen yliopisto).

1.5. Muut apurahat

Säätiön on mahdollista myöntää apurahaa myös erityisen hyvin perustelluista syistä muina kuin edellä mainittuina ajankohtina. Tällaisia ovat esimerkiksi akuuttien ympäristöepäkohtien tutkimus tai muut, nopeaa reagointia vaativat ja Säätiön päämääriä edistävät hankkeet. Säätiö myönsi tällaisin perustein vuonna 2015 kaksi toisiinsa kytkeytynyttä apurahaa.

Demos Helsingille myönnettiin 16 000 euron apuraha 10.2. kansainvälisen Climate Launchpad ilmastoinnovaatiokilpailun ensimmäisen Suomen osakilpailun järjestämiseen. Kilpailun tärkein tulos oli ilmastonmuutosta hidastavien liiketoiminnallisten ratkaisujen tunnistaminen ja skaalaaminen suomalaisessa yhteiskunnassa. Kilpailuun haki 54 startup-tiimiä, joista 12 valittiin kehittämään päästöjä merkittävästi vähentäviä teknologioita, tuotteita ja palveluita kymmenien mentorien avulla. Lisäksi Suomen ohjelman kolmen kärki kilpaili Hollannissa järjestetyssä Climate Launchpadin Euroopan laajuisessa finaalissa. Kilpailun tiimeissä oli mukana esimerkiksi runsaasti julkisuutta saanut suomalaista nyhtökauraa valmistava Gold & Green, liikkumissovellusta tekevä Tuup ja sähköautojen latauspisteitä valmistava Parkkisähkö. Gloriassa kesäkuussa 2015 pidettävä kansallinen finaali houkutteli paikalle lähes 150 ihmistä.

Demos Helsingin Peloton clubin johtaja Maria Ritolalle myönnettiin 3.340 euron apuraha 21.5. matkakustannuksiin Singularity yliopistoon ja yritysvierailuihin Piilaaksossa, tavoitteena etsiä yhteistyötahoja mm. Climate Launchpad-kilpailussa mukana olleille startup-yrityksille.

1.6. Viestintä

Säätiön viestinnän tarkoituksena on tehdä sekä Säätiön tavoitteet että Säätiön tukema työ tunnetuksi. Säätiön tärkeimmät viestintäkanavat olivat vuonna 2015 Säätiön [verkkosivut](#) sekä [facebook](#)- ja [twitter](#)-tilit. Viestinnästä vastasi Säätiön tutkimuspäällikkö, joka tuotti ja suunnitteli viestintää yhteistyössä viestintätoimisto [Kaskas Median](#) kanssa.

Vuoden 2015 tärkeimmät viestinnälliset saavutukset

- 1) Säätiön sosiaalisen median kanavien seuraajamäärä kasvoi vuoden 2015 aikana tasaisesti. Tällä hetkellä (10.3.2016) Säätiön Twitter-tilillä on 568 seuraajaa ja Facebook-tilillä 254 tykkääjää. Facebook-tilin julkaisut ovat parhaimmillaan tavoittaneet tuhansia käyttäjiä.
- 2) Säätiön verkkosivut uusittiin tammi-helmikuussa 2015 Kaskas Median suunnittelemana ja Suunto Designin tuottamana. Sivut avautuivat maaliskuun 2015 alussa. Vuoden 2015 aikana sivujen tunnettuutta ja kävijäaktiivisuutta on lisännyt sivuilla ilmestynyt Ratkaisuja-blogi sekä sivun päivitysten jakaminen sosiaalisen median kanavissa. Säätiön uusien verkkosivujen pääsivu on avattu vuoden 2015 aikana (maaliskuu -joulukuu 2015) yhteensä 21.000 kertaa (istuntoa).
- 3) Säätiön rahoittamia tutkijoita aktivoitiin kirjottamaan blogitekstejä tutkimuksestaan sekä Säätiön järjestämässä viestintäkoulutuksessa (kts. 1.6.) että suoralla kontaktoinnilla. Vuoden 2015 aikana (maaliskuu-joulukuu 2015) 16 Säätiön rahoittamaa tutkijaa kirjoitti yleistajuisen tekstin tutkimustyöstään. Lisäksi blogisivulla ilmestyi 17 Säätiön tiedotetta tai kirjoitusta ajankohtaisista tapahtumista ja linjauksista. Säätiön verkkosivujen Ratkaisuja-blogi olikin apurahasivuston jälkeen kävijämäärältään suosituin aloitussivu: Ratkaisuja-blogisivusto avattiin linkistä suoraan 1.300 kertaa (istuntoa). Aloitussivun valinta kertoo blogitekstien kampanjoinnin (sosiaalinen media) onnistumisesta. Yhteensä blogisivuja on katsottu lähes 4.000 kertaa (sivun katselut).
- 4) Säätiön apurahahakua ja sen linjauksia markkinoitiin sosiaalisen median kampanjalla. Kampanjan onnistumisesta kertoo, että apurahasivusto avattiin suoraan kampanjoidusta linkistä 1.800 kertaa (istuntoa) ja Säätiö sai hakemuksia runsaasti uusilta tieteenaloilta, kuten toivottiin. Yhteensä apurahasivuja on vuoden 2015 aikana katsottu yli 21.000 kertaa (sivun katselut).
- 5) Säätiön erikoishaun "Vesi ja vesiekosysteemit kiertotaloudessa" voittajahanke "Kohti Vesiviisasta kiertotaloutta" on perustanut omat

aktiiviset [verkkosivut](#) ja viestii toiminnastaan sekä keskustelee kiertotalouteen ja vesiviisauteen liittyen näkyvästi twitterissä #vesiviisas.

1.7. Tapahtumat

Säätiö järjestää vuosittain tapahtumia ympäristötiedon vaikuttavuuden lisäämiseksi. Suurin osa tapahtumista järjestetään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Vuonna 2015 järjestetyt tapahtumat:

- Säätiö järjesti yhteistyössä Koneen Säätiön, Ympäristötiedon foorumin ja Kaskas Median kanssa yhden päivän [viestintä- ja vaikuttamiskoulutuksen](#) säätiöiden ympäristötutkijoille 25.2.2015. Koulutukseen osallistui yhteensä 35 tutkijaa, joista 18 Nesslingin Säätiön rahoittamia tutkijoita. Tilaisuus sai erinomaisen palautteen.
- Vesi ja vesiekosysteemit kiertotaloudessa erikoishakuun liittyen järjestettiin [verkostoitumistilaisuus](#) jatkohankkeille sekä tiedon hyödyntäjille 24.4. yhteistyössä Future Earth Suomen kanssa. Tilaisuuteen osallistui kolme finalistihanketta, haun asiantuntijaryhmän ja kahdeksan eri sektoreita edustavaa tiedon loppukäyttäjää. Tilaisuus oli osa DENVI-tutkijakoulun kurssia "Writing effective policy briefs and extensive stakeholder engagement plans" ja tilaisuuteen osallistui 4 jatko-opiskelijaa ja kurssin opettaja.
- Syksyn yleiseen hakuun liittyvä [infotilaisuus](#) järjestettiin 12.6. yhteistyössä Kaskas Median kanssa. Tilaisuuteen osallistui yli 50 tutkijaa.
- Vesi ja vesiekosysteemit kiertotaloudessa hankkeen [aloitustyöpajan](#) järjesti hankkeen vuorovaikutuskumppani Future Earth Suomi 10.12. Tilaisuuteen osallistui 60 eri alojen asiantuntijaa edustaen yrityksiä, elinkeinoelämän keskusjärjestöjä, ministeriöitä, ammattikorkeakouluja, yliopistoja ja alan tutkimuslaitoksia.

1.8. Yhteistyö

Säätiön tutkimuspäällikkö edusti Säätiötä jäsenenä seuraavissa luottamus- ja asiantuntijaelimissä: Helsingin yliopiston ympäristötutkimuksen ja -opetuksen yksikkö HENVIn neuvottelukunnassa, Ympäristötiedon foorumin ohjausryhmässä sekä varajäsenenä Säätiöiden professoripoolin johtoryhmässä.

Tutkijoiden ja päätöksentekijöiden välisen tiedonkulun ja vuoropuhelun vahvistamiseksi Säätiö on mukana vuonna 2010 perustetussa [Ympäristötiedon foorumissa](#), joka järjestää erilaisia tapahtumia ympäristöalan uusimman tieteellisen tiedon välittämiseksi

yhteiskunnallisen päätöksenteon ja hallinnon tarpeisiin. Vuonna 2015 foorumi järjesti 18 tapahtumaa, jotka keräsivät keskimäärin 100 osallistujaa/tapahtuma sekä julkaisi 11 julkaisua, joiden viesti suunnattiin päätöksentekijöille ja muille tiedon hyödyntäjille. Säätiö rahoitti vuonna 2015 puoliksi Koneen Säätiön kanssa Ympäristötiedon foorumin kokopäiväisen koordinaattorin palkka -ja toimintamenot (sisältyy apurahoihin).

Säätiö rahoittaa myös toista tiedon välittäjäorganisaatiota, Future Earth Suomea, jonka koordinaattorin palkan sekä toimintamenot Säätiö maksoi vuonna 2015 kokonaisuudessaan (sisältyy apurahoihin). Future Earth Suomi toimii Säätiön erikoishankkeen ”Kohti vesiviisasta kiertotaloutta” vuorovaikutus- ja viestintäpartnerina.

Säätiö teki vuonna 2015 yhteistyötä tutkijoiden ja tiedon hyödyntäjien välisen tiedonkulun edistämiseksi molempien organisaatioiden kanssa.

Säätiö oli 15 muun säätiön kanssa mukana Säätiöiden professoripoolissa (2012-2015). Poolin kautta professoreille myönnetään apurahoja 12 kuukautta kestävästä tutkimusjakson rahoittamiseksi yhdessä yliopiston kanssa.

Säätiö on aktiivisena jäsenenä Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnassa, joka on suomalaisten apurahanjakajien yhdistys ja Suomen ainoa säätiöiden etu- ja tukijärjestö. Neuvottelukuntaan kuuluu tällä hetkellä 172 jäsentä (10.3.2016). Nesslingin Säätiö on sitoutunut noudattamaan Hyvää säätiötapaa.

Säätiö on kiinnostunut lisäämään säätiöiden välistä yhteistyötä ja Säätiön tutkimuspäällikkö on keskustellut vuoden 2015 aikana säännöllisesti muiden säätiöiden asiamiesten kanssa Säätiön toimintoihin liittyvistä kysymyksistä. Ensimmäinen konkreettinen säätiöiden yhteinen ponnistus oli vuonna 2015 Koneen Säätiön ja Ympäristötiedon foorumin kanssa järjestetty viestintä- ja vaikuttamiskoulutus ympäristötutkijoille.

2. Säätiön hallinto

Säätiön hallitus päätti vuosikokouksessaan hallituksen jäsenten lukumääräksi kuusi kuten aikaisemminkin. Erovuorossa olleet Maatalous- ja metsätieteiden tohtori Tellervo Kylä-Harakka-Ruonala ja oikeustieteen lisensiaatti Asko Sasi valittiin uudelleen hallitukseen. Heidän lisäksi hallitukseen kuuluivat filosofian tohtori Timo Kairesalo, filosofian tohtori Jari Niemelä, yhteiskuntatieteiden lisensiaatti Tuula Varis ja kauppatieteiden maisteri Kristina Pentti – von Walzel.

Hallituksen puheenjohtajana toimintavuoden aikana toimi Kylä-Harakka-Ruonala ja varapuheenjohtajana Kairesalo.

Hallitus kokoontui yhdeksän kertaa.

Säätiön sääntöjen 6 §:ää muutettiin vuosikokouksessa 27.4.2015 siten, että sama henkilö voidaan valita hallitukseen jatkossa enää kahdeksi viisivuotiskaudeksi. Uutta sääntöä sovellettaessa ei kuitenkaan oteta lukuun niitä toimikausia, jotka ovat päättyneet vuoden 2015 vuosikokoukseen tai sitä ennen.

Sääntöjen 6 §:ää muutettiin Patentti- ja rekisterihallituksen korjauskehotuksen mukaisesti myös 29.9.2015 poistamalla säännöissä vuodesta 1978 lähtien ollut lakiin perustumaton maininta siitä, että "hallitus voisi painavasta syystä erottaa jäsenensä." Samalla todettiin, ettei tätä sääntökohtaa ollut koskaan sovellettu käytännössä.

Hallituksen työvaliokuntaan, joka toimintavuoden aikana valmisteli vapaamuotoisesti muutamia talousasioita, kuuluivat puheenjohtajana Sasi sekä jäseninä Kylä-Harakka-Ruonala ja Pentti – von Walzel.

Hallituksen tutkimusvaliokuntaan kuuluivat Kairesalo puheenjohtajana sekä Niemelä ja Varis jäseninä. Tutkimusvaliokunta toimi asiantuntijalautakunnan ja hallituksen välisenä yhteistyöelimenä sekä valmisteli hallituksen päätettäväksi tulleita tutkimusasioita. Tutkimusvaliokunta kokoontui kolme kertaa ja lisäksi tutkimuspäällikkö keskusteli lukuisista toimintaan liittyvistä kysymyksistä tutkimusvaliokunnan kanssa sähköpostitse ja puhelimitse.

Hallituksen puheenjohtajalle maksettiin 6.000 euron ja jäsenille 5.000 euron vuosipalkkio. Hallituksen palkkioihin käytettiin yhteensä 31.000 euroa.

Säätiön tilintarkastajina toimivat KHT Christian Hällström ja KHT Nina Johansson. Heidän varamiehinnään toimivat KHT Jorma Nurkkala ja KHT Sixten Nyman. Tilintarkastajille maksettiin palkkioita yhteensä 11.143,26 euroa.

Säätiön päätoimisena tutkimuspäällikkönä toimi toimintavuoden aikana filosofian tohtori Minttumaaria Jaakkola. Sivutoimisena asiamiehenä toimi varatuomari Jarmo Hirvonen ja päätoimisena toimistonhoitajana HSO-sihtööri Leena Pentikäinen. Vakituisen henkilökunnan palkkioihin käytettiin vuonna 2015 yhteensä 138.631,51.

Säätiön kirjanpidon hoiti edelleen Suomen Säätiötilipalvelu Oy. Kirjanpidon kulut olivat yhteensä 19.077,41 euroa.

Säätiön hallinnon käytännön toiminnoissa noudatettiin 15.8.2011 vahvistetun hallinnon työjärjestyksen määräyksiä.

3. Säätiön talous

3.1. Omaisuusjaottelu

Säätiön omaisuus oli toimintavuoden lopussa sijoitettu kirjanpitoarvojen mukaan seuraavasti:

Pysyvät vastaavat	
Metsätilat	687.192,01
Muut kiinteistöt	4.204,70
Sijoitukset	
Pörssinoteeratut kotimaiset osakkeet	9.187.633,14
Ulkomaiset osakkeet, rahastot ja jvk:t	54.273.081,24
Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden osakkeet	4.394.211,60
Kotimaiset sijoitusrahastot	1.428.528,17
	69.283.454,15
Käyttöomaisuusarvopaperit	98.812,48
Muut pitkävaikutteiset menot ja kalusto	6.096,99
Vaihtuvat vastaavat	797.453,86
./.. vieras pääoma	3.287.469,31
Oma pääoma yhteensä	67.589.744,88

Tilikauden ylijäämä oli 2.114.868,06 euroa.

3.2 Sijoitustoiminnan olosuhteet

Maailman talouden kasvu jatkui vuoden 2015 aikana, joskin kehitys oli epätasaista. Kehittyneissä teollisuusmaissa talous kasvoi, mutta samaan aikaan kehittyvät taloudet painivat mittavien ongelmien kanssa. Inflaatio jäi alhaiseksi. Yhdysvalloissa talouden kasvunäkymät olivat vakaat ja kasvun pohja laajeni. Yleisellä tasolla erityistä huolta aiheuttivat kesällä Kiinan talouden pulmat ja kasvun hidastuminen.

Raaka-aineiden hinnat laskivat ja öljyn hintatason alamäki oli jyrkkä. Venäjällä talous oli edelleen vakavissa ongelmissa ja kärsi matalista raaka-aineiden hinnoista. Maailmantalouden riskit olivat koko vuoden ajan merkittäviä, vaikka kehittyneiden talouksien kasvunäkymät olivatkin kohtuulliset.

Euroalueen elpyminen jatkui ja talouskriisi saatiin selkeästi hallintaan. Elpymistä tukivat keskuspankin mittavat rahapolitiiset toimet. Talouskriisistä pahiten kärsineet EU-maat jatkoivat rakenteellisia uudistuksia, joiden vaikutukset näkyivät vahvistuvana kasvuna. Myös työllisyys Euroopassa koheni. Suomen taloudessa ei kuitenkaan tapahtunut käännettä parempaan.

Vuoden 2015 aikana sijoitusmarkkinoilla koettiin poikkeuksellisen suuria markkinaliikkeitä sekä osakkeissa että korkosijoituksissa. Markkinoiden epävarmuutta kasvattivat Kreikan ja Kiinan taloushuolien lisäksi odotukset Yhdysvaltain keskuspankin koronnostoista sekä energian ja muiden hyödykkeiden hinnan jyrkkä lasku.

Parhaiten tuottivat osakesijoitukset ja erityisen hyvin suomalaiset osakkeet. Alkuvuonna vahvasti nousseet osakekurssit kääntyivät laskuun kevään ja kesän kuluessa. Kesällä nähdyn Euroopan osakemarkkinoiden notkahduksen taustalla olivat Kreikan epäselvä jatkunut rahoitustilanne sekä voittojen kotiuttaminen alkuvuoden nousupyrähdyksen jälkeen.

Vuosi 2015 oli osakemarkkinoilla positiivinen. Euroopassa Stoxx –indeksi nousi 9,6 prosenttia. Suomen osakemarkkinat (OMX Helsinki Cap –indeksi) nousivat vuoden aikana 15,9 prosenttia Suomen talouden heiveröisistä näkymistä ja kireästä työmarkkinatilanteesta huolimatta. Yhdysvalloissa kurssinousu jäi S&P 500 indeksissä 1,4 prosenttiin. Euron heikkeneminen kuitenkin nosti kokonaistuoton 12,9 prosenttiin euroissa tarkasteltuna. Kehittyvien maiden osakekurssit sen sijaan laskivat selvästi.

Korkomarkkinoiden kehitys jäi vuoden aikana vaatimattomaksi. Yhdysvaltojen ja Saksan valtioiden 10 vuoden lainojen tuottotasot päätyivät kuta kuinkin edellisen vuodenvaihteen tasolle, vaikka heiluntaa nähtiin molemmissa lähes yhden prosenttiyksikön verran.

3.3 Säätiön sijoitustoiminta

Säätiön salkunhoitajana toimi Evli Varainhoito Oy (jäljempänä Evli). Arvopaperisijoitukset oli keskitetty yhteen salkkuun. Evlin hoidossa olevan salkun vuosituotto 2015 oli 7,83 prosenttia. Korkosijoitusten tuotto oli 1,54 prosenttia ja osakesijoitusten tuotto 11,33 prosenttia. Salkun volatilitteetti oli 2,03 prosenttia.

Voimassa oleva varainhoitosopimus on ”täyden valtakirjan” sopimus, kuitenkin niin, että sopimuksessa määrätään suhteellisen tiukat rajat salkunhoitajan harkintavallalle. Kattavat salkkuraportit toimitettiin kuhunkin hallituksen kokoukseen. Salkunhoitajat olivat kuultavina yhdessä hallituksen kokouksessa. Lisäksi asiamies, hallituksen puheenjohtaja ja talousvaliokunnan puheenjohtaja tapasivat salkunhoitajia eri yhteyksissä toimintavuoden aikana.

Arvopapereiden myyntivoittoa saatiin toimintavuoden aikana 4.956.276,68 euroa. Myyntitappioiden määrä oli 184.742,30 euroa. Osinkotuottojen yhteismäärä oli 533.775,00 euroa. Vuoden 2015 vuokratuotot olivat 575.977,28 euroa ja maksetut yhtiövastikkeet 217.188,59 euroa. Tapiolan Asuntosijoituksesta saatiin 57.284,41 euron pääoman palautukset.

Säätiön sivutoiminen asiamies ja päätoiminen toimistonhoitaja huolehtivat Säätiön kiinteistö- ja vuokralaishallinnosta. Vuokrattavat huoneistot ovat pääasiassa toimisto- ja liiketiloja ja niiden kokonaispinta-ala oli vuoden lopussa 3.962 m². Toimintavuoden aikana tehtiin päätös ottaa Säätiön toimiston seinänaapurina oleva 224 m²:n huoneisto Fredrikinkatu 20 A 10 Säätiön omaan käyttöön Nessling Nest -tutkijatilaksi. Tilan muuntaminen ja sisustaminen uuteen käyttötarkoitukseen käynnistettiin loppuvuonna 2015. Sisustaminen suunniteltiin ja toteutettiin Aalto-yliopiston opiskelijoiden opiskeluun sisältyvänä opinäytetyönä. Hankkeen ohjaajana toimi Creative Sustainability – maisteriohjelman johtaja Mikko Jalas ja työn toteuttivat opiskelijat Zoé Blanchard ja Bice Lee Herold. Tila otettiin tutkijoiden käyttöön maaliskuussa 2016.

Esisopimus Kiinteistö Oy Laajasalon ostostorin osakkeiden myymisestä rakennusliikkeelle tehtiin 28.10.2015. Lopullinen kauppa on tarkoitus tehdä toukokuussa 2016. Kysymys on 909 m²:n liiketilasta ostoskeskuksessa, jonka sijaintialuetta koskee uusi lainvoimainen asuntokaava.

Säätiön metsien hoidosta vastasi toimintavuoden aikana edelleen UPM Metsä – metsänhoitopalvelu. Metsiä hoidettiin suunnitelmallisesti kestävän metsätalouden periaatteiden mukaisesti. Toimintavuoden aikana saatiin hakkuista 49.329,48 euron metsätuotot.

3.4 Sijoitustoiminnan vastuullisuus

Säätiön hallitus kiinnitti toimintavuoden aikana erityistä huomiota sijoitustoiminnan vastuullisuuteen. Tutkimuspäällikkö esitti 21.5.2015 Berliinissä pidetyssä hallituksen kokouksessa kansalliseen kestäväan kehityksen strategiaan liittyvän kestäväan kehityksen yhteiskuntasitoumuksen antamista. Kokouksessa todettiin, että sijoitustoiminnan vastuullisuuden entistä tarkempi määrittely oli tärkeää. Varsinkin hiiliriskin huomioon ottamista pidettiin myös taloudellisista lähtökohdista välttämättömänä. Erityisen sijoitustoimintaa koskevan sitoumuksen antaminen ja sen noudattamisen mittaaminen edellyttivät rajoitusten ja tavoitteiden tarkkaa määrittelyä ja varsinkin kansainvälisten sijoitusrahastojen sisällön entistä tarkempaa analysointia.

Talousvaliokunnan puheenjohtaja ja asiamies tapasivat 28.5.2015 Evlin salkunhoitajat. Keskusteluissa käsiteltiin vastuullista sijoittamista, sijoitusrahastojen sisällön analysointia, mahdollista yhteiskuntasitoumuksen antamista ja Säätiön sijoitusten hiiliriskiä.

Hallituksen puheenjohtaja piti 10.6.2015 hallituksen kokouksessa alustuksen vastuullisesta sijoittamisesta, minkä jälkeen päätettiin kehottaa Evliä panostamaan vastuullisuutta koskevaan raportointiin.

Hallituksen puheenjohtaja, tutkimuspäällikkö ja asiamies kokoontuivat 17.6.2015 ja keskustelivat sijoitustoiminnan vastuullisuuteen liittyvistä kysymyksistä sekä valmistelivat vastuulliseen sijoittamiseen liittyvää yhteistyötä hallituksen ja salkunhoitajien välillä.

Säätiön hallitus käsitteli kokouksessaan 10.8.2015 Evlin tekemää ESG-analyysiä (Environmental, social and governance). Todettiin, että Säätiön vastuullisen sijoittamisen määrittelyn kytkeminen ESG:n ja CDP:n (Carbon disclosure project) kaltaisiin mittareihin ja niihin perustuvan kestävä kehityksen sitoumuksen antaminen edellyttivät vielä perusteellisia keskusteluja myös salkunhoitajien kanssa. Päätettiin pitää vastuulliseen sijoittamiseen liittyvä hallituksen ylimääräinen valmisteleva neuvottelu, johon kutsutaan myös salkunhoitajat.

Hallituksen puheenjohtaja, tutkimuspäällikkö ja asiamies pitivät 13.8.2015 hallituksen ja salkunhoitajien välistä neuvottelua valmistelevan kokouksen, jonka perusteella pyydettiin Evliltä kommentteja eräisiin Säätiön alustaviin näkemyksiin

Säätiön toimistossa järjestettiin 24.8.2015 neuvottelu, jossa käsiteltiin vastuullisen sijoittamisen kysymyksiä. Neuvotteluun osallistuivat Säätiöstä Tellervo Kylä-Harakka-Ruonala, Timo Kairesalo, Jari Niemelä, Jarmo Hirvonen ja Minttu Jaakkola sekä Evlistä Tomas Hildebrandt ja Eija Koskimies.

Säätiön hallitus käsitteli kokouksessaan 29.9.2015 kansainvälisten rahastojen sisältöä avaavaa Evlin laatimaa ESG-analyysiä ja kokouksessaan 12.11.2015 hiilijalanjälkianalyysiä.

Hallitus hyväksyi kokouksessaan 21.12.2015 alustavan luonnoksen vastuullisen sijoittamisen yhteiskuntasitoumukseksi. Luonnos päätettiin lähettää vielä salkunhoitajien kommentoitavaksi. Luonnoksen, ja sittemmin hyväksytyyn sitoumuksen, keskeinen sisältö perustui siihen, että Säätiön sijoitussalkun vastuullisuutta edistetään käytännössä kiinteässä yhteistyössä säätiön salkunhoitajan kanssa. Salkunhoitajalta edellytetään sijoitusten kestävyys arviointia parhailla mahdollisilla käytössä olevilla mittareilla ja vastuullisuuteen liittyvää huolellista raportointia niin kotimaisista pörssiomistuksista kuin myös kansainvälisistä sijoitusrahastoista.

Toimintavuoden aikana Säätiön sijoitusten kestävyys arvioinnissa otettiin käyttöön ESG - ja CDP- indeksit. Mainitut indeksit perustuvat yritysten vapaaehtoiseen raportointiin. Parempaa keinoa arvioida varsinkaan ulkomaisten pörssiyritysten ja rahastojen toiminnan vastuullisuutta ei löydetty. On ilmeistä, että indeksien taustalla olevat raportointi- ja arviointimenetelmät kehittyvät ja niiden luotettavuus paranee, kun indeksejä aletaan käyttää yleisesti vastuullisuuden mittareina. Luultavasti kysyntä synnyttää suuryritysten toiminnan vastuullisuuden arviointiin myös uusia, entistä kehittyneempiä mittareita. Salkunhoitajia kehoitettiin seuraamaan mittaustapojen kehittymistä ja tarvittaessa vaihtamaan indikaattoreita.

Kehittyvillä markkinoilla toimivat rahastot todettiin eri analyyseissä vastuullisuuden arvioinnin kannalta erityisen ongelmallisiksi. Kehittyvien maiden ympäristökysymyksiin liittyen salkussa tehtiin loppuvuonna vaihto markkinoille laaja-alaisesti sijoittavasta iShares MSCI Emerging Markets IMI ETF:stä pienempiin ja keskisuuriin yrityksiin sijoittavaan JPM Emerging Markets Small Cap –rahastoon. Pieniä ja keskisuuria yrityksiä painottamalla on salkussa vähäisempi osuus ”raskaissa” suuren kokoluokan teollisuusyrityksissä. Rahastossa noudatetaan erityisiä vastuullisuuskriteerejä riskien karttamiseksi. Rahasto ei kuitenkaan ole leimallisesti ESG –rahasto.

Vuodenvaihteessa Evlin hoidossa olevan salkun painotettu Environmental score oli 74 %, Social score 69 % ja Corporate governance score 62 %. Salkun ESG-pisteet olivat hiukan nousseet syksyllä tehtyyn analyysiin verrattuna.

Säätiö suosii sijoituksissaan kohteita, jotka edistävät luonnon monimuotoisuutta, parantavat materiaali- ja energiatehokkuutta sekä pienentävät hiiliriskiä. Säätiö välttää sijoittamista tupakka-, alkoholi-, uhkapeli-, porno- ja aseollisuuteen. Yhtiöihin, jotka ovat tekemisissä lapsityövoiman tai ihmisoikeusrikkomusten kanssa, ei sijoiteta.

Säätiö huolehtii omistamiensa metsien monimuotoisuuden ja erityisten luontoarvojen säilyttämisestä. Tätä tarkoitusta varten Suomen Luontotieto Oy kartoitti ja tutki kaikkien Säätiön omistamien metsätilojen luontoarvot. Tutkimusalueelta ja sen välittömästä lähiympäristöstä selvitettiin luonnonsuojelulaisissa tarkoitetut suojeltavat luontotyypit, metsälaisissa tarkoitetut erityisen tärkeät elinympäristöt ja vesilain suojelemat pienvesikohteet. Inventointi toteutettiin luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohjeen (Pääkkönen 2000) mukaisesti.

3.5 Arvio Säätiön taloudellisen aseman todennäköisestä kehityksestä

Säätiö on perustettu määräämättömäksi ajaksi. Sijoitustoiminnassa on sen vuoksi kartettava omaisuuden pysyvyyttä vaarantavia riskejä. Säätiö noudattaa sijoitustoiminnassaan varovaista sijoituspolitiikkaa. Sijoitusten kohdentamisessa otetaan huomioon sijoittamiseen liittyvät riskit ja rajataan niitä varainhoitosopimuksissa. Riskien suuruutta ja toteutumista seurataan aktiivisesti erilaisten mittarien ja analyysien perusteella jokaisessa hallituksen kokouksessa.

Varallisuuden raportoinnissa seurataan varallisuuden arvonkehityksen 30 päivän hajontariskiä eli volatilitteettia (keskihajontaa). Mikäli salkun hajontariski ylittää markkinamuutoksista johtuen asetetun 15 prosentin rajan, tulee varainhoitajan ja hallituksen yhdessä arvioida toimenpiteitä hajontariskin vähentämiseksi.

Säätiön omaisuus on kattavasti vakuutettu. Vuokrattaviin huoneistoihin liittyy myös menetettävän vuokratulon kattava keskeytysvakuutus sen varalta, että vuokrauskohde vahinkotapahtuman johdosta tulee käyttökelvottomaksi.

Säätiön huoneistosalkun sisällössä on riskien välttämisen tarkoituksessa kiinnitetty huomiota siihen, ettei yksittäisen vuokrasuhteen osuus saa liian suurta merkitystä vuokratulojen kokonaismäärässä. Tyhjilleen jäämisen riskin kannalta on perustellumpaa pitää salkussa useita kooltaan suhteellisen pieniä huoneistoja kuin vain muutamia isoja kohteita. Suorien huoneistosijoitusten riskejä on myös vähennetty suuntaamalla kiinteistösijoitusten painopistettä rahastosijoituksiin kuten edellä mainittu Tapiola Asuntosijoitus.

Potentiaaliset taloudelliset riskit liittyvät lähiaikojen sijoitusnäkyymiin. Vuoden 2016 sijoitusnäkyymiä koskevien arvioiden mukaan korkosijoitusten tuotot jäävät edelleen alhaiselle tasolle. Osakemarkkinoilla näkymä on epävarma ja riski osakekurssien heilahtelun jatkumisesta on kasvanut selvästi. Jo alkuvuonna salkun volatilitteetti on noussut 15 % rajoituksen tasoille. Mikäli markkinoiden epävarmuus ja volatilitteetin nousu jatkuvat, salkun riskiä pienennettäneen osakepainoa laskemalla. Epävarmaan sijoitusympäristöön ei kuitenkaan pahimmillaankaan sisälly tekijöitä, jotka vaarantaisivat Säätiön kyvyn suorittaa apurahojen maksatuksesta tai muuten olennaisesti vaikeuttaisivat Säätiön toimintaa.

Säätiön vuotuiset apurahojen yhteissummat ovat viime vuosina kasvaneet hyvin maltillisesti. Tarkoituksena on tukea korkeatasoista tutkimusta vakiintuneella ja ennustettavalla tasolla suhdanteista riippumatta. Säätiön apurahatoiminnan voidaan valitun toimintalinjan mukaisesti olettaa jatkossakin säilyttävän vähintään nykyisen tasonsa.

4. Lähipiiritiedot

Säätiö ei ole antanut säätiölain 1 luvun 8 §:ssä tarkoitetulle lähipiirille tai lähipiiriin kuuluvan ihmisen tai ihmisten määräysvallassa olevalle yhteisölle tai säätiölle apurahoja, avustuksia tai muutakaan osittain tai kokonaan vastikkeetonta taloudellista etua eikä

Säätiön ja mainittujen tahojen välillä ole tehty sopimuksia tai muitakaan taloudellisia toimia.

Säätiö on myöntänyt apurahoja tutkijoille Helsingin yliopistossa tehtävään tutkimukseen. Säätiön hallituksen jäsenistä Jari Niemelä toimii Helsingin yliopiston bio- ja ympäristötieteellisen tiedekunnan dekaanina ja Timo Kairesalo saman tiedekunnan ympäristötieteiden laitoksella vesistöekologian professorina. He eivät ole osallistuneet Helsingin yliopistossa tehtävää tutkimusta koskevien apurahahakemusten käsittelyyn Säätiön hallituksessa.

Säätiö on myöntänyt apurahoja tutkijoille Suomen ympäristökeskuksessa tehtävään tutkimukseen. Säätiön hallitukseen kuuluva ylijhtaja Tuula Varis toimii ympäristöministeriön ympäristönsuojeluosaston osastopäällikkönä. Suomen ympäristökeskus kuuluu ympäristöministeriön tulohajauksen piiriin. Varis ei ole osallistunut Suomen ympäristökeskuksessa tehtävää tutkimusta koskevien hakemusten käsittelyyn Säätiön hallituksessa.

Helsingissä maaliskuun 21. päivänä 2016

Tellervo Kylä-Harakka-Ruonala

Asko Sasi

Timo Kairesalo

Jari Niemelä

Tuula Varis

Kristina Pentti – von Walzel

Jarmo Hirvonen

Minttumaaria Jaakkola

5. Yhteystiedot

JARMO HIRVONEN ASIAMIES	MINTTU JAAKKOLA TUTKIMUSPÄÄLLIKKÖ	LEENA PENTIKÄINEN TOIMISTONHOITAJA
Puh. 0500 811 521 jarmo.hirvonen(at)nessling.fi	Puh. 040 169 6325 minttu.jaakkola(at)nessling.fi	Puh. 050 345 4913 toimisto(at)nessling.fi

Maj ja Tor Nesslingin Säätiö
Fredrikinkatu 21 B 16
Puh. 09 4342 550
www.nessling.fi

